

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-1-1182/11
Sarajevo, 18.1.2013. godine

01/e-50-1
21-01-2013
cy

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO:			
Organizacione jedinice	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
			22.01.2013
01-50-1-15-3/11			

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje – dostavlja se

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 35. sjednici održanoj 17.1.2013. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje koje je postavio Mirsad Mešić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U privitku prosljeđujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Broj: 05-50-1-1182/11
Sarajevo, 17.1.2013. godine

Mirsad Mešić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 3. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 22. juna 2011. godine, podnio je sljedeće poslaničko pitanje:

„Na osnovu člana 141. Stav (2) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, tražim informaciju od Vijeća ministara o negativnom uticaju na ratarstvo BiH, pojave bakterije ešerihije koli u zemljama zapadne Evrope.“

Na poslaničko pitanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 35. sjednici, održanoj 17. 1. 2013. godine, utvrdilo sljedeći

ODGOVOR

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je samostalna upravna organizacija osnovana Odlukom Vijeća ministara BiH na osnovu Zakona o hrani („Službeni glasnik BiH“, broj 50/04) u cilju osiguranja sigurnosti hrane i hrane za životinje, vršenja naučnih i stručno-tehničkih poslova iz ovoga zakona i primjene međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma iz oblasti sigurnosti hrane i hrane za životinje obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu.

Agencija je, shodno odredbama Zakona o hrani, a u saradnji sa nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko distrikta BiH blagovremeno preduzela sve mjere iz svoje nadležnosti kako bi se u Bosni i Hercegovini osigurao visok nivo zaštite zdravlja potrošača, kao i zaštite interesa proizvođača uslijed epidemije hemoragijskog enterokolitisa EHEC, koja je u periodu maj – juli 2011. godine evidentirana u Njemačkoj, te se proširila i na neke druge zemlje Evropske unije SAD.

U ovom kontekstu naglašavamo da su od strane Agencije u saradnji sa drugim nadležnim institucijama BiH preduzete mjere procjene rizika, davanja odgovarajućih preporuka nadležnim institucijama i potrošačima u cilju zaštite zdravlja, te blagovremenog informisanja javnosti, kako o načinima prevencije, tako i o preduzetim mjerama od strane nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini.

Nakon što su Evropski autoritet za sigurnost hrane (EFSA) i Evropski centar za prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti (ECDC), utvrdili da je sjeme *Trigonella foenum graecum* (piskavica)

uzrok epidemije hemoragičnog enterokolitisa uzrokovanog E. coli O104:H4, a uzevši u obzir i Odluku Evropske komisije o hitnim mjerama, koje se odnose na sjeme piskavice i određene vrste sjemena i mahunarki uvezene iz Egipta, koja je donesena 06.07.2011. godine, Agencija za sigurnost hrane BiH je dana 07.07.2011. godine donijela „Naredbu o povlačenju sa tržišta Bosne i Hercegovine, privremenoj zabrani uvoza u Bosnu i Hercegovinu i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemena piskavice, te određenih vrsta sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta“ broj 01-1-02-2-1306/11. Naredbom su propisane mjere povlačenja sa tržišta, privremene zabrane uvoza i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemena piskavice, te određenih vrsta sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta, navedenih u Aneksu, koji je sastavni dio Naredbe. Agencija je Naredbu dostavila na adrese 16 nadležnih institucija Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

Shodno odredbama člana 16. Zakona o poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 50/08), na osnovu Odluke o uspostavljanju i imenovanju članova Odbora za koordinaciju informacija u poljoprivredi („Službeni glasnik BiH“, broj 24/09) od strane Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH imenovan je Odbor za koordinaciju informacija u poljoprivredi, koji vrši koordinaciju između različitih struktura koje rade na pitanjima statistike u poljoprivredi i službama informisanja na svim institucionalnim nivoima u Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu da je Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine nadležna za pitanja zdravstvene ispravnosti i kvalitete hrane, te u vezi sa istim zaštitu zdravlja potrošača, te da ova institucija nije nadležna za procjenu finansijskih implikacija uzrokovanih štetnim pojavama u oblasti poljoprivrede, slobodni smo Vam preporučiti da se za odgovor na Vaše pitanje obratite Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, kao nadležnoj instituciji za statistike u poljoprivredi.

U prilogu akta je prijedlog odgovora na poslaničku inicijativu Mirsada Mešića broj 01-5-02-3-1276-1/11 od 15.07.2011. godine, koji Vam dostavljamo kako biste još jednom izvršili uvid u aktivnosti koje je Agencija u skladu sa svojim nadležnostima preduzela nakon pojave epidemije hemoragičnog enterokolitisa uzrokovanog E. coli O104:H4 u Njemačkoj.

Kao i dosad, Agencija Vam je na raspolaganju za sve informacije koje su u nadležnosti ove institucije.

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-07-1-1583/11
Sarajevo, 5.9.2011. godine

01-30-1
06-09-2011
BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Organizaciona jedinica	Klasifikacioni oznaka	Razni Broj	Broj priloga
01-	50-1-	15-3	11

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničku inicijativu

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 157. sjednici održanoj 24.8.2011. godine, utvrdilo odgovor na zastupničku inicijativu koju je gosp. Mirsad Mešić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, pokrenuo na 3. sjednici ovog doma održanoj 22.6.2011. godine.

U pravitku prosljeđujemo odgovor radi njegovog dostavljanja gosp. Mirsadu Mešiću.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA**

Broj: 05-07-1-1583/11
Sarajevo, 5. 9. 2011. godine

Mirsad Mešić, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine na 3. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 22. juna 2011. godine, podnio je sljedeću poslaničku inicijativu:

„Pokrećem inicijativu da se predsjedavajući Savjeta ministara BiH i direktor Agencije za kontrolu hrane u narednim danima obrate bosanskohercegovačkim kupcima domaće poljoprivredne proizvodnje, te da ih ubjede u zdravstvenu ispravnost tih namirnica kako ratarstvo ne bi doživjelo kolaps u danima koji slijede.“

Na poslaničku inicijativu, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 157. sjednici, održanoj 24. 8. 2011. godine, utvrdilo sljedeći

ODGOVOR

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, kao nacionalni autoritet za sigurnost i kvalitet hrane, te primjenu međunarodnih konvencija i međunarodnih sporazuma iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu na osnovu odredbi Zakona o hrani („Službeni glasnik BiH“, broj 50/04) u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta blagovremeno preduzima odgovarajuće aktivnosti u cilju zaštite zdravlja potrošača, omogućavanja potrošača da izvrše izbor u vezi sa hranom koju konzumiraju i zaštite interesa proizvođača.

Odmah po saznanju o pojavi epidemije hemoragijskog enterokolitisa (EHEC) u Njemačkoj, koja je nakon toga zabilježena i u nekim drugim zemljama Evropske unije i u SAD-u, Agencija za sigurnost hrane BiH je dana 25.05.2011. godine putem sredstava javnog saopćavanja objavila saopštenje za javnost u kojem su navedeni službeni podaci Instituta Robert Koch u Berlinu i Kancelarije za zaštitu zdravlja u Frankfurtu na Majni o mjestu, vremenu i načinu izbivanja epidemije, broju oboljelih, kao i o načinu prenosa bolesti. Potrošači u Bosni i Hercegovini pozvani su u istom saopštenju da sprovedu pojačane mjere lične higijene i pojačane higijenske mjere prilikom rukovanja sa hranom i pripremanja hrane.

Dana 03.06.2011. godine u organizaciji Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine u Mostaru je održan sastanak na temu „*Procjena rizika vezano za kontaminaciju hrane uzrokovanu E. coli i zabranu upotrebe Bisphenola A*“. Sastanku su prisustvovali predstavnici nadležnih institucija BiH, entiteta i Brčko Distrikta BiH, Kliničkog centra Univerziteta Sarajevo-Institut za kliničku mikrobiologiju, imunologiju i parazitologiju acc.prof.dr Mirsada Hukić, te član Naučnog vijeća Evropskog autoriteta za sigurnost hrane (EFSA) prof.dr Boris Antunović. Na sastanku je razmatrana situacija po pitanju kontaminacije hrane enterohemoragičnom E. coli u Njemačkoj, kao i stanje i aktivnosti preduzete po tom pitanju u Bosni i Hercegovini i donešeni obavezujući zaključci za predstavnike svih nadležnih organa koji učestvuju u procjeni rizika u BiH. U sklopu sastanka, a u cilju istinitog i blagovremenog informisanja javnosti, organizirana je konferencija za medije, a nakon toga je izdano i saopštenje za javnost o zaključcima sastanka, koje je preneseno u medijima, a isto Vam dostavljamo u prilogu akta.

U sklopu Prve konferencije o sigurnosti hrane u BiH na temu „Analiza rizika u procesu osiguranja visokog stepena sigurnosti hrane“, koja je održana dana 07.06.2011. godine, između ostalog, vođena je panel diskusija o epidemiji hemoragijskog enterokolitisa u Evropi, o kojoj je posebno govorio dr. Friedrich H. Johannsen, iz Federalnog instituta za procjenu rizika Njemačke. Na press konferenciji direktor Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine izjavio je slijedeće: „***U BiH nema zaraženog povrća. Krastavci i paradajz, proizvedeni u BiH nisu zaraženi nikakvim bakterijama, pa ni smrtonosnom enterohemoragijskom ešerihijom koli (EHEC)***“ (Nezavisne novine, 08.06.2011. godine).

Shodno zaključcima sa sastanka održanog 03.06.2011. i Prve konferencije o sigurnosti hrane u BiH od 07.06.2011. godine, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine, je organizovala dana 22.06.2011. godine u zgradi Parlamentarne skupštine u Sarajevu, sastanak na temu: „*Procjena rizika vezano za kontaminaciju hrane uzrokovane E. coli*“. Osim službenika Agencije za sigurnost hrane BiH navedenom sastanku su prisustvovali predstavnici nadležnih institucija BiH, entiteta, Brčko Distrikta BiH, kliničkih centara i laboratorija za kontrolu hrane u Bosni i Hercegovini. U sklopu sastanka održana je press konferencija, a pozivu Agencije odazvao se veliki broj predstavnika sredstava javnog saopćavanja. U izjavi za medije naglašeno je da „***u Bosni i Hercegovini nema hrane kontaminirane ešerihijom koli niti je bilo registriranih oboljelih***“ (Oslobodenje, 23.06.2011. godine)

Takođe, dana 14.06.2011. godine Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine izdala je saopštenje za javnost vezano za procjenu rizika izloženosti STEC/VTEC (Shiga toxin ili verotoksin producirajući E. coli) koju je radio Evropski autoritet za sigurnost hrane (EFSA) i saopštenja za javnost Saveznog instituta za procjenu rizika (BfR), Saveznog ureda za zaštitu potrošača i sigurnost hrane (BvL) i Robert Koch Instituta (RKI) – Njemačka.

Nakon što su Evropski autoritet za sigurnost hrane (EFSA) i Evropski centar za prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti (ECDC) utvrdili da je sjeme *Trigonella foenum graecum* (piskavica) uzrok epidemije hemoragičnog enterokolitisa uzrokovanog E. coli O104:H4, Evropska komisija je donijela Odluku broj 2011/402/EU od 06.07.2011. godine, o hitnim mjerama,

koje se odnose na sjeme piskavice i određene vrste sjemena i mahunarki uvezene iz Egipta. Agencija za sigurnost hrane BiH je, nakon zajedničke procjene rizika sa Upravom BiH za zaštitu zdravlja bilja, donijela „Naredbu o povlačenju sa tržišta Bosne i Hercegovine, privremenoj zabrani uvoza u Bosnu i Hercegovinu i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemena piskavice, te određenih vrsta sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta“ broj 01-1-02-2-1306/11. od 07.07.2011. godine, koja je usklađena sa Odlukom Evropske komisije. Naredbom su propisane mjere povlačenja sa tržišta, privremene zabrane uvoza i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemena piskavice, te određenih vrsta sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta, navedenih u Aneksu, u skladu sa harmonizovanom carinskom tarifom BiH, koji je sastavni dio Naredbe.

Agencija je Naredbu dostavila na adrese 16 nadležnih institucija Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

Kako bi se o istom profesionalno i blagovremeno informisali potrošači u Bosni i Hercegovini, Agencija je dana 08.07.2011. godine izdala saopštenje za javnost, koje su prenijeli printani i elektronski mediji u Bosni i Hercegovini.

Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je u periodu 30.05. – 08.07.2011. godine, pored navedenih aktivnosti na informisanju potrošača putem sredstava javnog saopćavanja, odgovorila na ukupno 16 zahtjeva za pristup informacijama od strane medija na temu „Epidemija hemoragijskog enterokolitisa (EHEC)“, od čega se šest odgovora odnosi na printane medije, te 10 odgovora na zahtjeve elektronskih medija. Naglašavamo da su službenici Agencije gostovali u četiri tematske emisije koje su bile posvećene ovom pitanju (FTV, 30.05.2011.; TV 1, 30.05.2011.; TV Alfa, 08.06.2011. RTRS, 16.06.2011.).

Smatramo da su na ovaj način potrošačima u Bosni i Hercegovine dane relevantne, istinite i blagovremene informacije o EHEC.

Agencija za sigurnost hrane BiH redovno prati sva zbivanja u vezi sa epidemijom EHEC, kao i ostala zbivanja iz oblasti sigurnosti hrane, te shodno članu 6. i 10. Zakona o hrani vrši obavještavanje potrošača o riziku i obavještava javnost o opasnostima za zdravlje, te mjerama koje se preduzimaju u cilju sprječavanja, smanjenja ili uklanjanja rizika koji potiču iz hrane, hrane za životinje i materijala u kontaktu sa hranom.

Broj: 05-1-35-1-962 /11
 Mostar, 25.05.2011. godine

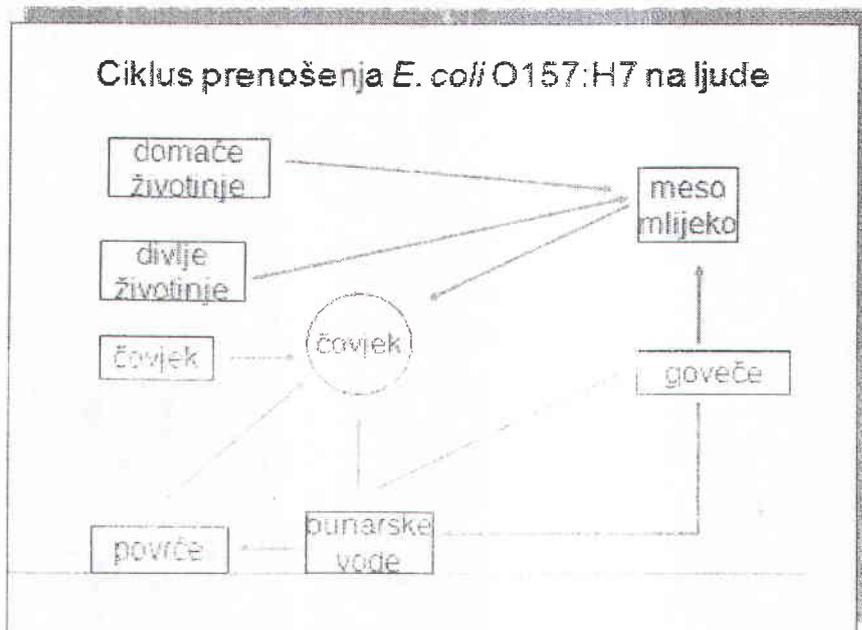
**PREDMET: SAOPŠTENJE ZA JAVNOST POVODOM IZBIJANJA EPIDEMIJE
 HEMORAGIJSKOG ENTEROKOLITISA U NJEMAČKOJ, dostavlja se.-**

Poštovani,

Obavještavamo vas da su u periodu od 24.05.-25.05.2011. godine mediji u Njemačkoj (Deutsche Welle) objavili vijest o zabrinutosti Njemačkih zdravstvenih vlasti, zbog izbijanja epidemije hemoragijskog enterokolitisa kod ljudi, uzrokovanog enterohemoragijskom ešerihijom koli (*Escherichia coli*), praćenog krvavim proljevom, povraćanjem i bolnim grčevima u stomaku. Kao rezultat epidemije u Njemačkoj su do sada zabilježena tri smrtna slučaja, zahvaćeno je sedam pokrajina Njemačke, a sumnja se da broj zaraženih do danas iznosi više od 400. Situacija je do sada najkritičnija u i oko Hamburga.

Enterohemoragijska *Escherichia coli* (EHEC), posebno sojevi serološke grupe 0157, koji najčešće uzrokuju kako sporadične tako i epidemijske pojave crijevnih zaraznih bolesti sa hemoragijskim enterokolitisom kao najčešćom manifestacijom. Nakon epizode dijarejnog oboljenja javljaju se izuzetno opasne ekstraintestinalne komplikacije ovih infekcija, najčešće hemolitičko-uremijski sindrom (HUS) kao posljedica resorpcije i citotoksičnog dejstva glavnog faktora virulencije ovih bakterija - verotoksina (sličnog šiga toksina), koje komplikacije mogu završiti smrtnim ishodom.

Pomenuta bakterija izlučuje se fecesom (stolicom) muznih krava, a ljudi se njome inficiraju putem kontakta sa životinjama, ljudima ili putem hrane.

Ured za zaštitu zdravlja u Frankfurtu na Majni slučajeve oboljenja u ovom gradu povezuje sa kantinom jednog preduzeća gdje je 12 oboljelih jelo salatu sa sjevera Njemačke, a s obzirom

da se danas većinom prodaje zapakovana salata u kesama ili plastičnim kutijama u kojima bakterije imaju mogućnost da se dobro održe. vrlo je moguće da su se oboljeli ljudi inficirali ovim putem.

Broj novih infekcija raste munjevitom brzinom. Nadležni stručnjaci koriste sve svoje raspoložive kapacitete i pokušavaju utvrditi izvor zaraze. Berlinski Institut „Robert Koch“, federalna ustanova za kontrolu i borbu protiv bolesti, uputila je apel za vođenje računa o higijeni. a posebno onih ljudi koji imaju kontakt sa zaraženima.

Imajući u vidu naprijed navedeno ovim putem pozivamo građane na pojačane mjere kako lične higijene, tako pojačane higijenske mjere prilikom rukovanja sa hranom i pripremanja hrane što uključuje temeljito pranje i prokuhavanje.

S poštovanjem,

DIREKTOR
doc.dr.sc. Sejad Mačković

Dostavljeno:

- naslovu,
- a/a:

dr. Ante Starčevića b.b.
88 000 Mostar
Bosna i Hercegovina
Tel: 036/336-950
Fax: 036/336-990
E-mail: agencija@fsa.gov.ba

www.fsa.gov.ba

др. Анте Старчевића б.б.
88 000 Мостар
Босна и Херцеговина
Тел: 036/336-950
Факс: 036/336-990
E-mail: agencija@fsa.gov.ba

Broj: 01-5-35-1-1144/11
 Mostar, 14. 6. 2011

n/r Sredstvima javnog saopćavanja

PREDMET: Saopćenje za javnost Agencije za sigurnost hrane BiH, na osnovu saopćenja EFSA-e i zajedničkog saopćenja Saveznog instituta za procjenu rizika (BfR), Saveznog ureda za zaštitu potrošača i sigurnost hrane (BVL) i Robert Koch Instituta (RKI)-Njemačka vezano za STEC / VTEC (Shiga toksin ili verotoxin producirajuća *E. coli*)

Evropski autoritet za sigurnost hrane (EFSA) objavio je svoju brzu procjenu rizika izloženosti STEC/VTEC (Shiga toksin ili verotoxin producirajuća *E. coli*) putem potrošnje sirovog povrća i savjete o mogućnostima za ublažavanje rizika od mogućih onečišćenja hrane i zaraze ljudi. Soj (STEC O104: H4) odgovoran za trenutno izbijanje epidemije u Njemačkoj, iako rijedak, sličan je sojevima o kojima je prethodno izvještavano (*Sličan E.coli O104:H4 soj već je dokazan u Njemačkoj prije 10 godina kod pacijenta sa hemolitičko uremičkim sindromom (HUS) uzrokovanim STEC infekcijom. U epidemiji bolesti koja je izbila susrećemo se sa karakteristikama sojeva STEC koji obično potiču od životinja i sa EAEC (Enteroaggregative E.coli) koja obično potječe od ljudi.*)

Kontaminacija svježeg povrća sa STEC je rijetka, no bila je povezana sa nekim teškim epidemijama, uključujući trenutnu u Njemačkoj zbog čega je Evropska komisija zatražila od EFSA da pruži savjete o relativnoj izloženosti ljudi STEC putem površinskog ili unutrašnjeg onečišćenja povrća, kao i putem rukovanja povrćem od farme do potrošača. Zbog ograničene informacije dostupne o STEC u povrću, naučnici EFSA-e nisu bili u stanju procijeniti relativnu izloženost ljudi tim putem. U cilju smanjivanja rizika, naučnici EFSA-e ističu važnost sprječavanja kontaminacije prije i poslije berbe.

EFSA naučnici su ocijenili da je soj odgovoran za izbijanje epidemije u Njemačkoj sličan sojevima koji su prethodno prijavljivani. Međutim, u sadašnjoj epidemiji, ovaj soj je odgovoran za neobično velik broj oboljelih i povećanje težine bolesti. Infekcija sa STEC može izazvati krvavi proljev i može dovesti do slučajeva hemolitičko uremijskog sindroma (HUS) u ljudi, sistemske bolesti koja može u nekim slučajevima dovesti do akutnog zatajenja bubrega i smrtnih slučajeva. Ljudi mogu biti izloženi STEC i na kraju zaraziti se putem kontaminirane hrane i vode, izravnog ili neizravnog kontakta sa životinjama ili putem prenosa sa čovjeka na čovjeka, kontaktom. U svom izvještaju EFSA je posebno procijenila mogućnost izlaganja preko povrća.

U svojoj procjeni izloženosti, EFSA je uzela u obzir bakterijske kontaminacije na površini, kao i unutar povrća, prije i poslije berbe. Iako je ukupna prevalencija kontaminacije povrća sa STEC na nivou EU-a vrlo niska, postoji sve veći broj izvještaja u međunarodnoj naučnoj literaturi o STEC epidemijama povezanim sa povrćem, posebno klicama sjemenki i zelenini, lisnatim povrćem poput salate. Onečišćenje nastaje uglavnom na površini biljnih tkiva. Međutim, interna kontaminacija, npr. kroz korijen biljke, ne može se isključiti, iako su podaci koji idu u prilog tome vrlo ograničeni i eksperimentalne prirode.

Kao što je zatraženo od strane Evropske komisije, naučnici EFSA-e su dali preporuke za ublažavanje mogućih rizika od kontaminacije hrane i infekcije ljudi sa STEC. EFSA potvrđuje postojeće savjete o značaju dobre poljoprivredne prakse, te dobre proizvođačke i higijenske prakse kako je navedeno u međunarodno priznatim smjernicama.

Osim toga EFSA svojim radom pruža podršku istrazi oko izbijanja epidemije uzrokovane sa STEC pružajući ekspertizu višim naučnim radnicima u pogledu prikupljanja podataka i epidemioloških analiza. EFSA je, u saradnji sa Evropskim centrom za prevenciju i praćenje bolesti (ECDC), objavila tehnički izvještaj o prevalenciji i incidenciji STEC kod ljudi, u hrani i kod životinja (*Prevalencija je definisana kao ukupan broj slučajeva u populaciji tokom određenog vremenskog perioda dok se incidencija odnosi na broj novih slučajeva u datom vremenskom periodu*). Ovaj rad zasnovan je na podacima dobijenim od država članica EU koje godišnje dostavljaju Evropskoj komisiji, ECDC i EFSA, kao i podacima iz istrage o tekućoj epidemiji STEC.

Nakon najnovijih saznanja, zajedničkim saopćenjem za javnost u vidu preporuke potrošačima oglasili su se i Savezni institut za procjenu rizika (BfR), Savezni ured za zaštitu potrošača i sigurnost hrane (BvL) i Robert Koch Institut (RKI)-Njemačka. U saopćenju su navedene sljedeće preporuke:

- Opće preporuke o suzdržavanju od potrošnje krastavaca, paradajza i zelene salate koje su bile na snazi u sjevernoj Njemačkoj više nije potrebno provoditi;
- Kao mjera opreza, do daljnjeg, uz uobičajene higijenske mjere, potrebno je suzdržavati se od konzumiranja sirovih klica graha. Domaćinstvima i ugostiteljskim objektima se preporučuje uništavanje klica kojih možda imaju u zalihama, kao i ostale hrane koja je mogla doći u kontakt s njima;
- Preporučuje se strogo pridržavanje uobičajenih higijenskih mjera u rukovanju hranom i pri njegovanju bolesnika.

Prema podacima Robert Koch Instituta u Njemačkoj, trenutni podaci o HUS-u i EHEC-u, kao i podaci iz nadzora pokazuju kako broj slučajeva oboljelih kontinuirano opada. Međutim, neizvjesno je što je uzrokovalo ovaj pad, promjene u prehrambenim navikama i potrošnji sirovih krastavaca, paradajza i zelene salate i/ili smanjenje izvora infekcije.

Agencije za sigurnost hrane BiH redovno prati sva zbivanja u vezi sa epidemijom u Njemačkoj i kao mjeru predostrožnosti je putem saopštenja za javnost, dana 25.05.2011. godine, uputila javni poziv potrošačima na pojačane mjere lične i higijene prilikom rukovanja sa hranom, pripreme i konzumacije hrane, te na prokuhavanje namirnica. Ukoliko u međuvremenu Agencija bude raspolagala novim saznanjima ili službeno zaprimljenim informacijama o istima ćemo vas blagovremeno obavijestiti.

S poštovanjem,

DIREKTOR
doc. dr. sci. Sejad Mačkić

Dostavljeno:

- ministar,
- javnosti,
- u o

dr. Ante Starčevića b.b.
88 000 Mostar
Bosna i Hercegovina
Tel: 036/336-980
Fax: 036/336-990
E-mail: agencija@fsa.gov.ba

www.fsa.gov.ba

dr. Ante Starčevića b.b.
88 000 Mostar
Босна и Херцеговина
Тел: 036/336-980
Факс: 036/336-990
E-mail: agencija@fsa.gov.ba

Broj: 01-5-35-1-1068/10
Mostar, 03.06.2011.

n/r Sredstvima javnog saopćavanja

PREDMET: Saopćenje za javnost

U organizaciji Agencije za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine dana 03.06.2011. godine u Mostaru je danas održan sastanak na temu „Procjena rizika vezano za kontaminaciju hrane uzrokovanu *E. coli* i zabranu upotrebe Bisphenola A“. Sastanku su prisustvovali predstavnici nadležnih institucija BiH, entiteta i Brčko Distrikta BiH, Kliničkog centra Univerziteta Sarajevo - Institut za kliničku mikrobiologiju, imunologiju i parazitologiju, te član Naučnog vijeća Evropskog autoriteta za sigurnost hrane (EFSA). Na sastanku je razmatrana situacija po pitanju epidemije hemoragijskog enterokolitisa u Njemačkoj, kao i stanje i aktivnosti preduzete po tom pitanju u Bosni i Hercegovini. Nakon iscrpne diskusije, doneseni su sljedeći zaključci:

- Pooštriti mjere kontrole eventualno sumnjivog povrća pri uvozu, unosu i provožu kroz Bosnu i Hercegovinu, kao i u unutrašnjem prometu, te pooštriti mjere kontrole hrane na graničnim prelazima;
- Izvršiti povezivanje laboratorija za kontrolu hrane u BiH, koje mogu izolovati bakteriju *E. coli* sa Kliničkim centrom Sarajevo i Zavodom za biomedicinsku dijagnostiku i ispitivanje, koji mogu izvršiti serotipizaciju soja O104 i o istom obavijestiti nadležne inspeksijske organe;
- Sve obavijesti koje Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine dobije putem Sistema za brzo uzbunjivanje za hranu i hranu za životinje (RASFF) i INFOSAN mreže bit će prosljeđene nadležnim institucijama na dalje postupanje;
- Organizirati sastanak sa nadležnim institucijama u cilju preduzimanja adekvatnih mjera;
- Nastaviti redovno informisanje potrošača putem sredstava javnog saopćavanja o preporukama u cilju zaštite od bolesti koje se prenose putem hrane, te o aktivnostima koje po tom pitanju preduzimaju nadležne institucije u BiH.

U saradnji sa nadležnim domaćim i međunarodnim institucijama, Agencija za sigurnost hrane u kontinuitetu prati sva zbivanja iz svoje nadležnosti, vrši procjenu rizika i blagovremeno preduzima odgovarajuće mjere u cilju zaštite zdravlja potrošača.

S poštovanjem.

DIREKTOR

doc. dr. sci. Sejad Mačić

Dostavljeno

- nastavu
- a a

dr. Ante Starčevića b.b.
88 000 Mostar
Bosna i Hercegovina
Tel: 036/336-950
Fax: 036/336-990
E-mail: agencija@fsa.gov.ba

www.fsa.gov.ba

dr. Ante Starčevića b.b.
88 000 Mostar
Bosna i Hercegovina
Tel: 036/336-950
Fax: 036/336-990
E-mail: agencija@fsa.gov.ba

Broj: 01-57351-1309/11
Mostar, 08.07.2011.

n/r Sredstvima javnog saopštavanja

PREDMET: Donesena „Naredba o povlačenju sa tržišta Bosne i Hercegovine, privremenoj zabrani uvoza u Bosnu i Hercegovinu i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemena piskavice, te određenih vrsta sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta“

Nakon najnovijih naučnih saznanja Evropskog autoriteta za sigurnost hrane (EFSA) i Evropskog centra za prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti (ECDC), prema kojima je *Trigonella foenum graecum* (piskavica) uzrok epidemije hemoragičnog enterokolitisa uzrokovanog *E. coli* O104:H4, te Odluke Evropske komisije od 06.07.2011. godine, Agencija za sigurnost hrane Bosne i Hercegovine je odmah u saradnji sa Upravom BiH za zaštitu zdravlja bilja izvršila procjenu rizika i donijela zaključak da je u Bosni i Hercegovini neophodno sprovesti mjere povlačenja i uništavanja svih lotova spornog sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta.

Na osnovu člana 41. stav (2) Zakona o hrani („Službeni glasnik BiH“, broj 50/04) i člana 61. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02 i 102/09), direktor Agencije za sigurnost hrane BiH dana 08.07.2011. godine donio je „Naredbu o povlačenju sa tržišta Bosne i Hercegovine, privremenoj zabrani uvoza u Bosnu i Hercegovinu i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemena piskavice, te određenih vrsta sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta“. Naredbom su propisane mjere povlačenja sa tržišta, privremene zabrane uvoza i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemena piskavice, te određenih vrsta sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta, navedenih u Aneksu, koji je sastavni dio Naredbe. Zabrana uvoza u Bosnu i Hercegovinu i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemena piskavice, te određenih vrsta sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta bit će na snazi do 31.10.2011. godine.

Agencija za sigurnost hrane BiH u kontinuitetu prati sve informacije i naučne podatke vezane za epidemiju hemoragičnog enterokolitisa uzrokovanog *E. coli* O104:H4 u zemljama Evropske unije, te od 25.05.2011. godine u saradnji sa nadležnim organima BiH, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, uz angažman eminentnih eksperata iz ove oblasti, redovno vrši procjenu rizika i preduzima sve potrebne mjere u cilju zaštite zdravlja i interesa potrošača u Bosni i Hercegovini.

S poštovanjem,

DIREKTOR

doc. dr. sci. Sejad Mačkić

Dostavljeno:

- naslovu,
- a/a

Raste strah zbog širenja infekcije u Njemačkoj

U BiH još nema opasne bakterije

U Njemačkoj umrle četiri osobe, a zaraženo više od 450 ljudi ● Još se ne zna šta je izazvalo zarazu

Epidemiološke službe u BiH prate situaciju u Njemačkoj, gdje se posljednjih dana širi zaraza izazvana crijevnom bakterijom (EHEC - enterohemoragična ešerihija koli). Kako nam je nezvanično rečeno, u našoj državi nema zaraženih, a sve zdravstvene promjene kod domaćih pacijenata zbog događaja u Njemačkoj intenzivnije se prate.

Postala agresivna

Prema posljednjim informacijama, u Njemačkoj je ova bakterija izazvala smrt četiri osobe, dok ih je više od 450 oboljelo. Njemački mediji tvrde da je oko 80 ljudi u kritičnom stanju i da im bubrezi otkazuju. Stručnjaci još ne znaju odakle je krenula zaraza ni šta je tačno izazvalo. Pretpostavlja se da je EHEC mutirala jer je ove godine opasnija i agresivnija

nego što je bila prije.

Ova bakterija inače živi u crijevima goveda. U ljudski organizam došpijeva hranom, a u Njemačkoj se širi od sjevera prema jugu zemlje i već je zahvatila sedam pokrajina. Bakterija EHEC, odnosno posebno opasna vrsta ešerihije koli, otkrivena je 1982. godine u SAD. Zaražiti se mogu ljudi koji su jeli nedovoljno pečeno meso, salate, salame ili su pili nepasterizirano mlijeko ili sok od jabuke.

Bakterijom se ljudi mogu zaraziti i ako piju zagađenu bunarsku vodu ili u bazenima koji su nepravilno dezinficirani.

U RS skorijih godina nismo uopšte imali nijedan slučaj zaraženog pacijenta spomenutom bakterijom. Ne možemo tvrditi da EHEC nije bila prisutna ranije, ali nam to nije poznato. Naš tim

Agencija poziva na oprez

Iz Agencije za sigurnost hrane BiH navode da za sada na graničnim prijelazima nije pojačana kontrola pošiljki iz Njemačke, no upozoravaju građane na oprez.

- Neophodne su pojačane mjere lične higijene kao i higijene prilikom pripreme hrane kao što su temeljito pranje i prokuhavanje sirovih namirnica - saopćili su iz Agencije. M. A.

zaključio je da u RS i BiH nema razjesta panice, a za sada ni straha od smrtonosne bakterije - kazala je jučer Milka Mrđa iz Instituta za znanstvenu zdravstvu RS.

Invazivna forma

Federalni epidemiolog dr. Jelena Ravlija za „Dnevni avaz“ kaže da je ova bakterija virulentan soj.

Što se tiče BiH, podataka o prijavljenim slučajevima koji su uzrokovani ovim tipom bakterije nemamo. Najbolja adresa su laboratoriji. Moguće da je ranije bilo takvih slučajeva - ističe dr. Ravlija.

Prof. dr. Mirsada Hukić, profesorica Mikrobiološkog instituta u Sarajevu, kaže da smo ranije imali slučajeva zaraze EHEC-om.

„Nije to nešto sasvim no-

Zatajenje bubrega

Bakterija uzrokuje meku, bolnu i krvavu stolicu, jaku bol u trbuhu te povraćanje. Može dovesti i do hemolitičko-uremičkog sindroma koji ponekad završi i zatajenjem bubrega.

vo, mada jeste njena pojava u ovoj formi koja je invazivna. Ešerihija koli, koja je inače dobroćudna, ima svoje varijetete. Jedna grupa je patogena samo u određenim uvjetima, a druga je izrazito patogena i uglavnom je vezana za zoonoze. Bakterija koju smo mi imali bila je dobroćudnija od ove u Njemačkoj - kaže Hukić. E. H. / P. S.

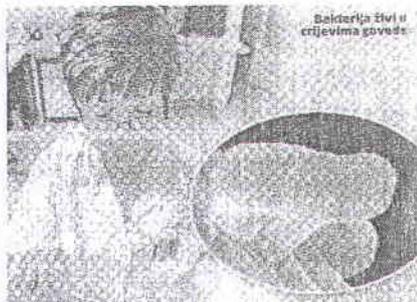
Više žena oboljelo

Do sada su se uglavnom crijevnom bakterijom inficirale žene stare od 20 do 55 godina, a stručnjaci upozoravaju da za sada nema

Postoje razne špekulacije, a jedna od njih je da su žene posebno osjetljive na ovu bakteriju jer češće pripremaju hranu.

ZA SADA NE PRIJETI OPASNOST OD BAKTERIJE EHEC, KOJOM JE U NJEMAČKOJ ZARAŽENO VIŠE OD 400 LJUDI

"Dijareja bakterije" nema u BiH

Bakterija živi u crijevima govoda

Krvarenje: Bakterija, koja je mutirala, uzrokuje krvarenje u digestivnom sistemu, meku, bolnu i krvavu stolicu, jak bol u stomaku i povraćanje, a može dovesti do zatajenja bubrega

dentiran nijedan sličan slučaj

Stručnjaci upozoravaju zaražene "dijareja bakterijom" da uzimaju lijekova, tačnije antibiotika, može samo pogoršati stvari. "Bakterije" razgrađuju antibiotik i zbog toga ispuštaju više

toksina, a razgradnja antibiotika često može uzrokovati još veće probleme, poput anemije ili oštećenju bubrega, a u najgorem slučaju bubrezi mogu zatajiti", navode stručnjaci u Njemačkoj.

Ova bakterija živi u crijevima govoda, a kako medicinski stručnjaci potvrđuju, ljudi se njome inficiraju kontaktom sa životinjama ili anosom tano.

Stručnjaci savjetuju da povrće prije upotrebe treba dobro oprati, a u najboljem slučaju i prokuhati. Do sada su se uglavnom crijevnom bakterijom inficirale žene životnog doba između 20 i 55 godina.

Iz Instituta "Robert Koch" u Berlinu apeluju na vođenje računa o higijeni, a posebno onih ljudi koji imaju kontakt sa zaraženima.

Upozorenje
Uzimanje
lijekova, tačnije
antibiotika,
može samo
pogoršati stvari
kod zaraženih

Opasna vrsta ešerihije koli

Bakterija EHEC, odnosno posebno opasna vrsta ešerihije koli, otkrivena je 1982. godine u SVD. Njemu se moglo zaraziti u Olova su se nedovoljno prženo meso, salate, salame i drugi proizvodi neopremljena mašina i nepasterizovani proizvodi. Bakterije se ljudi mogu zaraziti i ako pije iz fontane, konzerve voća ili u bazenima koji su nepodložni dezinficijentu. Neki od bakterija su govoda, ali i druge do mase živine, kao i ptice. Virologičarica EHEC, njegove toksine u ljudima ambiozno ne postoji, a zaraženi ma lekarima nisu.

Bojana VUČENOVIĆ

SARAJEVO, BANJALUKA - U BiH do sada nije zabilježen nijedan slučaj zaraze opasnom, nemutirivom bakterijom EHEC, koja je izazvala veliku paniku u Njemačkoj, gdje je već zaražila više od 400 ljudi.

Još se ne zna kako su se te osobe u Njemačkoj zarazile pomenutim bakterijom, od koje je čak u subotu u Donjoj Saskoj umrla prva žrtva, osamdesettrogodišnja žena. Ona je stigla u bolnicu zbog krvave stolice i preminula je nakon devet dana, pike "Bilf".

U međuvremenu je umrla i žena (25) koja je imala slične simptome. Uzorke su poslali na analizu kako bi utvrdili da li je i ona bila zaražena bakterijom EHEC. Više zaraženih je na jedinicama intenzivnog liječenja, a radi se o svim starosnim grupama od djece do odraslih. Nijemci pokušavaju utvrditi izvor zaraze, a preporučuju kako se ona pronaći sa sjevera na jug države. Stručnjaci terite da ova opasna crijevna bakterija nije nova, međutim, uenaju obrazloženje zbog čega je sada mutirala.

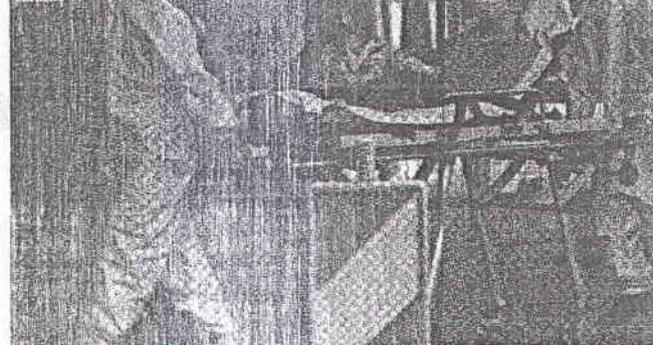
Bakterija uzrokuje krvarenje u

digestivnom sistemu, meku, bolnu i krvavu stolicu, jak bol u stomaku i povraćanje. EHEC može dovesti i do hemolitičko-uremičkog sindroma (HUS) koji može završiti zatajenjem bubrega.

Jelena Ravlija, glavni epidemiolog u Zavodu za javno

zdravstvo u BiH, kazala je juče da do sada nije zabilježen nijedan sličan slučaj. Milka Mrda, portparol Instituta za zaštitu zdravlja RS, također nije upoznata da je prijavljen jedan slučaj oboljelima od opasne bakterije. U zdravstvenim ustanovama u Irzli, akade, do sada nije evi-

Još se ne zna kako su se osobe u Njemačkoj zarazile

OSLOBSIENJE, 23. 08. 2011.

S konferencije: Mjere opreza

(Foto: M. Živojević)

Agencija za sigurnost hrane U BiH nema ešerihije

U BiH nema hrane kontaminirane ešerihijom koli niti je bilo registriranih oboljelih, kazali su jučer novinarima učesnici sastanka u Sarajevu koji je organizirala Agencija za sigurnost hrane BiH, u saradnji sa svim nadležnim institucijama države, entiteta i Brčko Distrikta, te uz prisustvo najeminentnijih stručnjaka iz oblasti mikrobiologije u vezi s procjenom rizika od ove bakterije, javila je Fena.

- Nažalost, još ne znamo izvor ešerihije koli, ali svakodnevno, u saradnji s međunarodnim i domaćim institucijama, pratimo situaciju radi poduzimanja mjera u zaštiti naših potrošača - izjavio je direktor Agencije za sigurnost hrane BiH Sejad Mačkić.

Zbog toga što se još tačno ne zna koji je izvor ešerihije koli, Mačkić kaže da se u ovom trenutku ne mogu poduzimati ciljane mjere, ali su do sada više puta javnosti date preporuke da se poštore mjere kontrole hrane i pojača lična higijena.

Agencija za sigurnost hrane u BiH o mjerama za suzbijanje E.coli

BiH zabranila uvoz i prodaju sjemenki iz Egipta

Donesen je zaključak da je u BiH nužno provesti mjere povlačenja i uništavanja svih lotova spornog sjemena i mahunarke porijeklom iz Egipta, kazao je Mačkić

Pisac Vanja Bjelica-Čabilo
dobgadjaji@demniti.ba

MOSTAR - Agencija za sigurnost hrane u BiH donijela je jučer naredbu o povlačenju s tržišta, privremenoj zabrani uvoza i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemenca piskavice te određeni vrsta sjemenca i mahunarke porijeklom iz Egipta.

Ova odluka, kazali su iz Agencije, donesena je nakon najnovijih znanstvenih saznanja Europskog autoriteta za sigurnost hrane i Europskog centra za prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti, prema kojima je piskavica uzrok epidemije uzrokovane bakterijom E. coli.

Uništavanje

Direktor Agencije Sejad Mačkić kazao je da su odmah po saznanju u suradnji s Upravom BiH za zaštitu

zdravlja bila izvršili procjenu rizika i donijeli zaključak da je u BiH nužno provesti mjere povlačenja i uništavanja svih lotova spornog sjemena i mahunarke porijeklom iz Egipta. Zabrana uvoza i provoza kroz Bosnu i Hercegovinu sjemena bit će na snazi do 31. listopada 2011. godine. Iz Agencije su naveli da u kontinuitetu prate sve informacije i znanstvene podatke vezane za epidemiju hemoragičnog enterokolitisa uzrokovano E. coli O104:H4 u zemljama Europske unije. Ovakva odluka donesena je prije nekoliko dana u cijelom EU-u jer je jedna poštijka sjemenki piskavice iz te zemlje proglašena najvjerovatnijim izvorom zaraze Escherichijom coli u Europi.

Naloženo je da se s tržišta povuku, testiraju i unište sve sjemenke piskavice koje je u Europu od 2009. izvezla

Sjemenke smatrate ljekovitim biljem

piskavica (*Trigonella foenum graecum*) uobičajeni je sastojak indijske kuhinje. U novije vrijeme proširila se i u zapadnim zemljama zbog njezine ljekovite snage. Nutricionisti je čak nazivaju super hranom i smatraju je zimskim eliksirom čije antivirusne moći ne ublažavaju samo prehladu i gripu već sprječavaju i nastanak njihovih simptoma. Najčešće korišteni dio piskavice su baš sjemenke koje su bogate brojnim enzimima i antioksidansima. Konzumiraju se sirove.

jedna egipatska kompanija, a identificirane su kao izvor zagađenja. Ime kompanije nije navedeno. Piskavicu je uvezlo 70 europskih tvrtki od kojih je 54 u Njemačkoj.

48 osoba umrle

Napomenimo da je više od četiri tisuće ljudi u Europi i Sjevernoj Americi bilo zaraženo E. coli. U Njemačkoj je ova bakterija usmrtila 48 osoba. Zaraza koja je nastala zbog piskavica uništila je i poljoprivrednike jer se u prvom redu sumnjalo da su uzrok zaraze kraslavci i druge vrste povrća.

Ovo je dovelo do potpunog obojnosti građana u skoro cijelom svijetu prema povrću, a i bh. poljoprivrednici su mahom bacali mukum stvorene proizvode. Stete koje su nastale zbog zaraznih sjemenki u svijetu su za sada nemjerive.

NEZAVISNE NOVINE, 09. 07. 2011.

Zabranjena sjemena mahunarki i piskavice

MOSTAR - Agencija za bezbjednost hrane BiH zabranila je uvoz u BiH, te prevoz kroz zemlju sjemena piskavice kao i određenih vrsta sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta.

Zabrana je donesena nakon saznanja Evropskog autoriteta za bezbjednost hrane i Evropskog centra za prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti da je piskavica uzrok epidemije hemoragičnog enterokolitisa uzrokovanog ešerihijom koli. U saradnji s Upravom BiH za zaštitu zdravlja bilja, Agencija je odmah izvršila procjenu rizika i donijela zaključak da je u zemlji neophodno sprovesti mjere povlačenja i uništavanja svih lotova spornog sjemena i mahunarki porijeklom iz Egipta.

Ova zabrana biće na snazi do 31. oktobra, saopšteno je iz Agencije za bezbjednost hrane BiH. (Srna)